

TOPLUMSAL CİNSİYET ALGISI İLE KADINA YÖNELİK ŞİDDET ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ: KESİTSEL BİR ÇALIŞMA

Azime ARISOY¹

Öz

Çalışmanın amacı; Burdur İlinde yaşamakta olan 18 -65 yaş aralığındaki bireylerin toplumsal cinsiyet algıları ve kadına yönelik şiddet tutum düzeylerinin bazı sosyo-demografik değişkenlere (Cinsiyet, yaş, medeni hal, eğitim düzeyi, yaşadığı yerleşim yeri, ekonomik durum, çalışma durumu, aile tipi) göre değişip değişmediğinin araştırılması, bu iki değişken arasındaki ilişkinin karmaşıklığını ve önemini ortaya koymaktır. Bu konudan hareketle, çalışmanın yürütülmesinde nicel yaklaşım ve kesitsel desen tercih edilmiştir. Araştırma modelinin ise ilişkisel tarama modeli olmasına karar verilmiştir. Anket formunda araştırmacı tarafından hazırlanan katılımcılara ait bazı sosyo-demografik değişkenler, İSKEBE Tutum Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen veriler, SPSS-25 istatistik programında analiz edilmiştir. Analizler sonucunda; toplumsal cinsiyet algısının kadına yönelik şiddet tutumu üzerindeki etkisine yönelik kurulan modelin anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Özellikle; gençlerin hem beden algısı hem de şiddet açısından daha bilgili ve net olması yeni ve gençlere yönelik söylemler açısından çok önemli katkı yapacak bir sonuçtur. Çalışma sonucunda elde edilen verilerin, toplumsal cinsiyet algısını olumlu yönde etkileyen politika ve müdahalelere, kadına yönelik şiddeti önlemeye yönelik stratejilerin geliştirilmesine katkıda bulunabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kadınlar, Kadına Yönelik Şiddet, Toplumsal Cinsiyet Algısı
JEL Sınıflandırması: I10, I18, I192-5 arası

DETERMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN GENDER PERCEPTION AND VIOLENCE AGAINST WOMEN: A SECTIONAL STUDY

Abstract

Purpose of the study; Whether the gender perceptions and attitudes towards violence against women of individuals between the ages of 18 and 65 living in Burdur Province vary according to some socio-demographic variables (gender, age, marital status, education level, place of residence, economic status, working status, family type). Investigating whether it does not change reveals the complexity and importance of the relationship between these two variables. Based on this issue, quantitative approach and cross-sectional design were preferred in conducting the study. It was decided that the research model would be the relational screening model. Some socio-demographic variables of the participants, ISKEBE Attitude Scale and Gender Perception Scale prepared by the researcher were used in the survey form. The data obtained was analyzed in the SPSS-25 statistical program. As a result of the analysis, it was determined that the model established for the effect of gender perception on attitudes towards violence against women was significant. In particular, the fact that young people are more knowledgeable and clear about both body image and violence is a result that will make a very important contribution to new discourses targeting young people. It is thought that the data obtained as a result of the study can contribute to policies and interventions that positively affect gender perception and to the development of strategies to prevent violence against women.

Keywords: Women, Violence Against Women, Gender Perception
JEL Classification: I10, I18, I19

¹ Doç. Dr., Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Çavdır MYO, Sosyal Hizmetler ve Danışmanlık Bölümü, e-mail: azimearisoy@mehmetakif.edu.tr, Orcid ID: <https://orcid.org/0000-0002-7136-558X>

1. GİRİŞ

Kadına yönelik şiddet, sınırları aşan ve ekonomik ya da sosyal gelişmişlik düzeyi ne olursa olsun, çeşitli toplumları etkileyen bir sorundur. Kadına yönelik şiddet, ciddi bir insan hakları ihlali ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden kaynaklanan yapısal bir sorunu temsil etmektedir. Çeşitli araştırmalar, sosyal ve kültürel faktörlerden derinden etkilenen toplumsal cinsiyet rolleri algısının, toplumsal cinsiyet şiddetine yönelik tutumların önemli bir belirleyicisi olduğunu göstermiştir (Connell, 2005). Kadına şiddete yönelik toplumsal cinsiyet algı ve tutumları cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi ve medeni durum gibi çeşitli sosyodemografik özelliklere bağlı olarak önemli ölçüde farklılık göstermektedir (Flood ve Pease, 2009). Bu algılar yalnızca bireylerin cinsiyetler arasındaki güç ilişkilerini nasıl anladıklarını tanımlamakla kalmamakta, aynı zamanda şiddet içeren davranışların normalleştirilmesini veya reddedilmesini de etkilemektedir. Araştırmalar, kadına yönelik şiddetin, hiyerarşileri ve eşitsiz rolleri sürdüren geleneksel cinsiyet yapılarıyla daha da kötüleştiğine vurgu yapmaktadırlar (Jewkes et al., 2015). Bu algıların şiddete yönelik tutumları nasıl etkilediğini anlamak, toplumsal cinsiyet eşitliğini destekleyen ve şiddeti önleyen etkili kamu politikalarının tasarlanması açısından oldukça önemlidir.

Burdur nüfusuna odaklanan bu çalışma, kadına yönelik şiddete yönelik algı ve tutumların eğitim düzeyi, medeni durum ve ekonomik durum gibi temel sosyodemografik değişkenlerden nasıl etkilendiğini araştırmayı amaçlamaktadır. Ayrıca çalışmanın kadına yönelik şiddetin anlaşılmasında yeni bakış açıları sunması, spesifik müdahalelere yön verilmesine ve önleyici stratejilerin geliştirilmesine olanak sağlaması beklenmektedir. Nicel bir yaklaşım ve kesitsel tasarım kullanan bu çalışma, toplumsal cinsiyet algısının şiddete yönelik tutumlar üzerindeki etkilerini incelemektedir. Elde edilen sonuçlar, özellikle şiddet ve beden imajı konusunda daha fazla farkındalık gösteren gençlerin önemini vurgulayarak, bu nüfusa yönelik söylemsel yaklaşımların gerekliliğini öne sürerek, kadına yönelik şiddeti azaltmayı amaçlayan politikaların oluşturulmasını etkileyebilecek değerli veriler sağlayacaktır. Bu anlamda toplumsal cinsiyet algısının şiddeti nasıl etkilediğinin anlaşılması etkili önleme politikalarının geliştirilmesi açısından önem taşımaktadır.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Toplumsal Cinsiyet Algısı

Toplumsal cinsiyet algısı, toplumların erkeklerden ve kadınlardan beklenen rol ve davranışlara ilişkin sahip olduğu inanç, tutum ve beklentiler bütünüdür. Bu algılar yalnızca bireylerin kişisel ve mesleki yaşamlarını etkilemekle kalmaz, aynı zamanda güç ilişkilerini ve kültürel normları da yapılandırır (Connell, 2009). Toplumsal cinsiyet algısını anlamak, kadına yönelik şiddetin karmaşıklığını ve sosyal ve kültürel yapılarıdaki kökenlerini ele almak için önemlidir. Eagly ve Karau (2002)'ye göre; cinsiyet algısı, bireylerin ve toplumların cinsiyetle ilgili özellikleri nasıl algılayıp kategorize ettiğini ifade etmekte olup tutum ve davranışları derinden etkilemektedir. Pek çok toplumda geleneksel cinsiyet algıları eşitsizlikleri güçlendirmekte ve kadınların eylemliliğini sınırlayan rollerin sürdürülmesine neden olmaktadır. Bu inançlar kadınlara bakış ve muamele şeklini etkiler ve bu da sistemik şiddete ve ayrımcılığın artmasını etkileyebilmektedir.

Sosyolojik açıdan bakıldığında cinsiyet, yalnızca kadın ve erkek arasındaki biyolojik farklılıklara atıfta bulunmaz, aynı zamanda bu farklılıkların kültürler tarafından nasıl yorumlandığı ve hiyerarşik hale getirildiğiyle de ilgilidir (Butler, 1990). Ridgeway (2001)'e göre; cinsiyet algıları aynı zamanda liderlik, iş ve aile ilişkileri açısından da beklentileri şekillendirmekte, bu da erkek egemenliğini pekiştirmekte ve kadının toplumdaki rolünü ikinci plana atmaktadır. Sosyal açıdan cinsiyet sadece biyolojik farklılıklarla sınırlı değildir, aynı zamanda kadın ve erkeklere yönelik kültürel olarak inşa edilmiş rolleri ve beklentileri de kapsar. Risman (2004) ve Ridgeway'in (2001) işaret ettiği gibi bu

toplumsal cinsiyet rolleri, yalnızca sosyal normları yansıtmakla kalmamakta aynı zamanda evde ve toplumda orantısız roller atayarak yapısal eşitsizlikleri de sürdürmektedir.

Önceki toplumsal cinsiyet algısı araştırmaları, bu yapıların ekonomi, liderlik ve sağlık gibi temel alanları nasıl etkilediğini ortaya koymaktadır. Örneğin, toplumsal cinsiyet algılarının iş fırsatlarını ve siyasi kararları nasıl şekillendirdiğini vurgulamış ve toplumsal cinsiyet eşitliğini teşvik eden politikalara olan ihtiyacın altını çizmiştir (Vatandaş, 2007).

Toplumdaki cinsiyet algısının etkileri, cinsiyet eşitsizliğinin yeniden üretimi ve cinsiyete dayalı ayrımcılık gibi önemli sosyal konuların temel nedenlerini aydınlatmaktadır. Bu bağlamda, toplumsal cinsiyet algısının incelenmesi ve dönüştürülmesi, daha eşitlikçi ve adil bir toplumun oluşturulması bakımından önemlidir.

2.2. Kadına Yönelik Şiddet

Kadına yönelik şiddet, bir dizi istismarı içeren, tüm dünyada yaygın olarak yaşanan ciddi ve zorlu bir halk sağlığı sorunu, kökleri çarpık güç ve kontrol algısından kaynaklanan toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin aşırı bir tezahürüdür. Kadınlara Karşı Ayrımcılığın Önlenmesi Beyannamesi (CEDAW) Komitesi, 1992 yılında yayınlanan 19 No' lu Genel Tavsiye Kararında; kadına yönelik şiddetin, kadına kadın olduğu için uygulanan veya kadınları orantısız şekilde etkileyen bir ayrımcılık biçimi olduğunu belirtmiştir. Bu şiddet, kadınların erkeklerle eşitlik temelinde hak ve özgürlüklerden yararlanmasını ciddi biçimde engellemektedir. Kadına Yönelik Şiddetin Ortadan Kaldırılmasına Dair Bildirgede; kadına yönelik şiddet, kadınlara fiziksel, cinsel veya psikolojik zarar veya acı veren veya vermesi muhtemel olan ve bu tür tehdit de dahil olmak üzere cinsiyete dayalı her türlü şiddet eylemi olarak tanımlanmaktadır (United Nations [UN], 2023). Kadına yönelik şiddet ciddi bir insan hakları ihlali olarak kabul edilmektedir ve yaygınlığı ülkeler ve topluluklar arasında önemli ölçüde farklılık göstermektedir (UN, 2006). Şiddetin sıklığının yanı sıra mağdurun yaşı, eğitim düzeyi, sosyoekonomik durumu gibi faktörler de dağılımını etkileyebilmektedir (Abramsky et al., 2011). Kadına yönelik şiddetin kaynakları arasında toplumsal cinsiyet eşitsizliği, ataerkil toplum yapısı, kültürel faktörler ve kadının toplumsal normların dışına çıkması yer alır (Bükecik ve Özkan, 2018). Özellikle genç kadınlar, bazı ataerkil kültürlerdeki konumlarının kırılganlığı nedeniyle şiddet durumlarına daha fazla maruz kalmaktadır. Birçok durumda, toplumsal cinsiyet eşitsizliği, kadına yönelik şiddeti teşvik eden temel bir faktördür (Heise, 1998). Ekonomik güç dengesizlikleri, kadının bağımsızlığını sınırlayarak şiddetin devam etmesine katkıda bulunabilmektedir (Adams et al., 2008).

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)'nün 2021 yılında yayınlanan verilerine göre; küresel çapta kadınların yaklaşık %30'unun yaşamları boyunca yakın partnerleri tarafından fiziksel ya/ya da cinsel şiddete veya partneri olmayan biri tarafından cinsel şiddete maruz kaldığı tahmin edilmektedir. Kadınlar, çoğunlukla yakın partneri tarafından uygulanan şiddete maruz kalmaktadırlar. Küresel çapta, 15-49 yaş aralığında olan ve ilişki yaşayan kadınların yaklaşık olarak üçte biri (%27) birlikte oldukları partnerin bir tür cinsel ve/veya fiziksel şiddetine maruz kaldıkları bildirilmektedir (World Health Organization [WHO], 2021). Bu tür şiddet, fiziksel, duygusal, ekonomik ve cinsel formlarda ortaya çıkabilir ve kadınların fiziksel ve psikolojik sağlığı üzerinde ciddi sonuçları olabilir. Kadına yönelik şiddetin sonuçları ciddi olabilmekte, fiziksel ve psikolojik sağlığı olumsuz etkileyebilmektedir (García-Moreno et al., 2006).

Şiddetin kadın sağlığı üzerindeki etkileri arasında fiziksel ve psikolojik zararlar, sosyal açıdan dezavantajlı olma, ekonomik, sosyal statü, eğitim, sağlık ve diğer haklardan mahrum kalma, cinsel sağlık sorunları, psikolojik sorunlar, sosyal dezavantajlar ve ekonomik kayıplar yer alır. Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin azaltılması için eğitim, farkındalık kampanyaları, yasal düzenlemeler ve toplumsal değişimler gibi çözüm önerileri sunulmaktadır (Bükecik ve Özkan, 2018). Cinsel ve /veya fiziksel

şiddete maruz kalan kadınların hayata son verme düşüncesi Türkiye genelinde %33 iken; bu şiddet türüne maruz kalmayan kadınların oranı %12'dir (Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, 2015). Yakın partneri tarafından şiddete maruz kalan kadınların %42'sinin yaşatılan şiddetin bir sonucu olarak yaralandıkları bildirmektedir. Şiddete/istismara maruz kalmak; kadınların zihinsel, fiziksel, cinsel ve üreme sağlıklarına olumsuz etkileri olabilmektedir. Kadına yönelik şiddetin sosyo- ekonomik maliyeti oldukça yüksek olup ve toplumda ve nesiller arasında dalgali etkileri söz konudur. Şiddet/istismar, maruz kalan kadınlarda; çalışamama, düzenli faaliyetlere katılamama ve tecrite neden olabilmekte, intihar veya cinayet gibi ölümcül sonuçları söz konusu olabilmektedir (WHO, 2021). Kadına yönelik şiddetin sona erdirilmesi, toplumlar için bir öncelik haline gelmiştir ve bu konuda ulusal ve uluslararası çabalar artmaktadır (WHO, 2013).

2.3. Toplumsal Cinsiyet Algısı ile Kadına Yönelik Şiddet İlişkisi

Cinsiyet algısı, bir toplumun kadın ve erkek rollerine atfettiği inançları, beklentileri ve tutumları ifade eder; bu, sosyal dinamikler ve cinsiyet eşitsizliklerinin nasıl ortaya çıktığı üzerinde derin etkileri vardır (Eagly, 2009). Toplumsal normlar ve toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin beklentiler şiddet içeren tutumları sürdürebildiğinden, bu kavram kadına yönelik şiddeti anlamının anahtarıdır. Ridgeway'e (2011) göre, erkek gücü ve tahakküm yapıları toplumsal cinsiyet stereotipleri aracılığıyla güçlendirilebilmekte ve bu da kadınlara yönelik kontrol ve şiddet biçimlerini meşrulaştırmaktadır.

Çok sayıda araştırma, kadına yönelik şiddetin izole bir olgu olmadığını, kadınların ikincilleştirilmesini teşvik eden geleneksel toplumsal cinsiyet algılarından kaynaklandığını göstermiştir (Heise, 1998). Bu algılar, kadınların evdeki düzeni ve uyumu korumaktan sorumlu olduğu fikrini güçlendiriyor ve bu da çoğu durumda partnerleri tarafından yapılan fiziksel, psikolojik veya cinsel istismarı normalleştiriyor (García-Moreno et al., 2006). Bu bağlamda toplumsal cinsiyet şiddeti, cinsiyet normlarının şiddet olaylarının hem sıklığını hem de şiddetini etkilediği, kadın ve erkek arasındaki yapısal eşitsizliklerin aşırı bir tezahürü olarak anlaşılabilir (Heise, 1998). Dolayısıyla cinsiyet algısı, yalnızca şiddete yönelik bireysel tutumları etkilemekle kalmaz, aynı zamanda bu tür şiddete yönelik kurumsal ve sosyal tepkileri de şekillendirir ve bu da yaygınlığını sürdürebilir (Risman, 2004).

Cinsiyet algısı kadına yönelik şiddete yönelik tutumları doğrudan etkilemektedir. Araştırmalar, geleneksel cinsiyet rolleri algısının aile içi şiddete karşı hoşgörüyü artırdığını ve istismarcı davranışları "normal" olarak meşrulaştırdığını göstermiştir (Glick ve Fiske, 1996). Leone'nin (2005) araştırmasına göre, cinsiyet algısı, erkeklerin kadınlara karşı şiddet kullanma eğilimlerini etkileyen kritik bir faktördür. Fulu, Warner ve Hatcher'ın (2017) araştırması, olumsuz bir cinsiyet algısının kadınlara yönelik şiddetin daha yaygın olduğu oranlarla ilişkilendirildiğini göstermektedir. Bu çalışmada kullanılan Cinsiyet Algısı Ölçeği, bu inanç ve tutumların kadına yönelik şiddete karşı hoşgörüyü nasıl etkilediğini değerlendirmektedir. Özellikle çift ilişkilerinde daha eşitlikçi cinsiyet algıları ile şiddetin bir kontrol yöntemi olarak daha az kabul edilmesi arasındaki ilişkinin ölçülmesine odaklanmaktadır.

Toplumsal cinsiyet algısı ile şiddet arasındaki ilişki oldukça karmaşıktır ve birçok değişkeni içermektedir. Örnek vermek gerekirse, Flood ve Pease (2009), cinsiyet algısının şiddetin yayılmasında oynadığı rolü incelemişler ve toplumsal cinsiyet algısının şiddeti hem destekleyebileceğini hem de azaltabileceğini belirtmişlerdir. Ancak, bu karmaşıklığı daha da artıran sosyal, kültürel ve ekonomik faktörler de mevcuttur. Yani, toplumsal cinsiyet algısı ile şiddet arasındaki ilişkinin anlaşılabilmesi için farklı boyutları göz önünde bulundurmak gerekmektedir.

Toplumsal cinsiyet algısı ve şiddet arasındaki teorik ilişki, cinsiyet rolleri ve toplumsal normlarla yakından ilişkilidir. Toplumsal cinsiyet algısı, bireylerin cinsiyet rollerini ve cinsiyete ilişkin beklentileri şekillendiren temel bir faktördür (Eagly ve Wood, 2012). Bu algılar, toplum içindeki cinsiyet eşitsizliğinin sürdürülmesine katkıda bulunabilir ve kadına yönelik şiddet gibi negatif sonuçları teşvik

edebilir (Glick ve Fiske, 1996). Literatürde Toplumsal cinsiyet algısı ve şiddet eğilimiyle ilgili yapılmış çalışmalarda; eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısına sahip bireylerin şiddet eğilimi azalırken geleneksel toplumsal cinsiyet algısına sahip bireylerin şiddet eğiliminin arttığı görülmektedir (Uçtu ve Karahan, 2016). Teorik olarak, cinsiyet eşitsizliği ve toplumsal cinsiyet algısı ile şiddet arasındaki ilişkiyi anlamak, şiddetin önlenmesine yönelik stratejiler geliştirmeye yardımcı olabilir (Connell, 2012). Toplumsal cinsiyet algısı ve kadına yönelik şiddet arasındaki ilişki, önemli bir araştırma alanıdır ve birçok çalışma bu ilişkiyi incelemiştir. Pozitif bir toplumsal cinsiyet algısı, kadına yönelik şiddeti azaltmaya yardımcı olabilir (Dworkin et al., 2013). Ancak, bu ilişki karmaşıktır ve birden çok faktörü içerir ve daha fazla araştırmaya ihtiyaç vardır (García-Moreno et al., 2006).

Buradan hareketle bireylerin toplumsal cinsiyet algı düzeylerinin ve kadına yönelik şiddet tutumlarının sosyo-demografik bazı değişkenlerden (cinsiyet, yaş, medeni hal, eğitim düzeyi, yaşadığı yerleşim yeri, ekonomik durum, çalışma durumu, aile tipi, kronik ruhsal bir hastalığın varlığı, alkol kullanma durumu, yaşamın herhangi bir döneminde şiddete maruz kalma durumu, ilişkide eş/sevgili tarafından şiddete maruz kalma durumunda verilen tepki) yüksek ihtimalle etkileneceği düşünülmektedir.

Çalışmada; toplumsal cinsiyet algısı ve kadına yönelik şiddet tutumuyla ilgili literatür gözden geçirilmiştir. Akabinde; araştırmanın amacından hareketle Burdur İlinde yaşamakta olan 18 -65 yaş aralığında, 285 kadın (%64,5) ve 157 erkek (%35,5) olmak üzere 442 katılımcıdan elde edilen veriler değerlendirilmiştir.

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Türü

Bu çalışmanın amacı, cinsiyet algısı ile kadına şiddete yönelik tutum düzeyi arasındaki ilişkiyi değerlendirmektir. Bu amaç doğrultusunda niceliksel bir yaklaşım ve kesitsel bir tasarım seçilmiştir. Kararlaştırılan araştırma modeli ilişkisel tarama modelidir.

3.2. Araştırmanın Etik İlkeleri

Araştırmaya başlamadan önce Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan izin alınmıştır. Katılımcılara; anket uygulamasına katılımın tamamen gönüllük usulü olduğu, veri toplamanın amacı, ölçek kullanımı için izin alındığı, etik kurul izni alındığı, cevaplayacakları anket sorularını herhangi bir etki altında olmadan özgür iradeleriyle cevaplamalarının beklendiği, verilerin gizlilik ilkesine uygun bir şekilde saklanacağı, sadece bilimsel araştırma amacıyla kullanılacağı açıklanmıştır.

3.3. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Burdur ilinde ikamet eden 18-65 yaş arası bireyler oluşturmaktadır. Burdur'un toplam nüfusu 273.799' dur (Burdur İli Nüfusu, 2023). Yüksek Seçim Kurulu (YSK) verilerine göre; 18 yaş üstü yetişkin sayısı 204.237 olup (YSK, 2023), bunların 43.760'ı 65 yaş ve üzeri (Burdur İli Nüfusu, 2023), 160.477'si ise 18-65 yaş aralığındadır.

Anket formunda araştırmacı tarafından hazırlanan katılımcılara ait bazı sosyo-demografik değişkenler, İSKEBE Tutum Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek sahiplerinden ölçek kullanım izni ve etik kurul izni alındıktan sonra veri toplanmaya başlanmıştır.

Veri toplamaya 01/02/2023 tarihinde başlandı ve yıl sonuna kadar 452 katılımcıya ulaşıldı. Ancak, 18 yaşın altındaki katılımcılara ait ve normal dağılımı değiştiren 12 veri hariç tutulduktan sonra, 442 katılımcının (285 kadın [%64,5] ve 157 erkek [%35,5]) verileri %95 güven düzeyiyle ve %4,60 hata payıyla analiz edildi.

3.4. Kullanılan Ölçekler

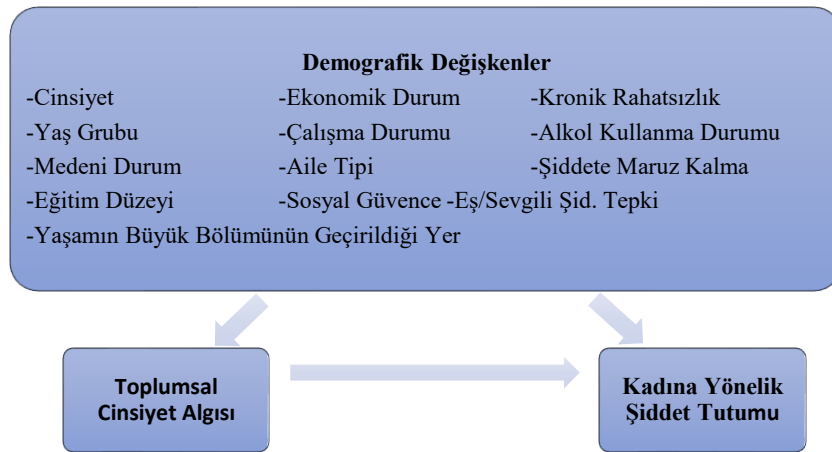
3.4.1 Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği

“*Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği (TCAÖ)*”, Altınova ve Duyan (2013) tarafından kişilerin cinsiyet algılarını değerlendirmek amacıyla geliştirilmiştir. TCAÖ, 10'u olumlu, 15'i olumsuz olmak üzere 25 maddeden oluşan beşli Likert tipi bir ölçektir. Alınabilecek minimum puan 25, maksimum 125'tir. Ölçek tek boyutludur. Puanın yüksek olması eşitlikçi bir cinsiyet algısına işaret etmektedir. Ölçeğin Cronbach α değeri 0,872'dir (Altınova ve Duyan, 2013). Bu çalışmada TCAÖ' nün Cronbach α değeri 0,93 olarak bulunmuştur.

3.4.2 İSKEBE Tutum Ölçeği

“*Kadına yönelik şiddet tutum ölçeği (İSKEBE TUTUM ÖLÇEĞİ)*”, Kanbay, Aslan, Işık ve Tektaş (2017) tarafından 15-65 yaş aralığındaki ve en az ilkokul mezunu bireylerin kadına yönelik şiddet tutumlarını belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, iki faktörden ve 30 maddeden oluşmaktadır. Bu faktörlerden birincisi, Bedene Yönelik Tutumlar (cinsel ve fiziksel şiddet) olup 16 maddeden (3, 4, 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 20, 22, 25, 26, 28 ve 30. madde) oluşmaktadır. İkincisi ise; kimliğe yönelik tutumlar (psikolojik ve ekonomik şiddet) olup 14 maddeden (1, 2, 5, 6, 7, 11, 13, 18, 19, 21, 23, 24, 27 ve 29. madde) oluşmaktadır. Ölçeğin 5. ve 24. maddeleri, ölçek yönergesine dayanarak tersinden puanlandırılmıştır. Ölçek toplam puanı, her iki faktörün puanların toplanmasından elde edilmektedir. Ölçeğin birinci faktörden alınması mümkün olan en yüksek puan 80, en düşük puan ise; 16'dır. İkinci faktöründen alınması mümkün olan en yüksek puan 70 iken, en düşük puan ise; 14'tür. Ölçeğin genelinden alınabilecek en yüksek puan ise 150, en düşük puan ise; 30'dur. Ankete katılan kişinin, ölçekten 90 puandan daha fazla puan alması, *kadına şiddete karşı olduğunu göstermektedir. Katılımcının ölçekten 90 puandan daha az puan alması ise kadına şiddete karşı olmadığını göstermektedir.* Ölçeğin birinci faktörünün Cronbach α değeri, 0.80; ikinci faktörünün Cronbach α değeri; 0.83, ölçeğin genelinin Cronbach α değeri ise; 0.86'dır (Kanbay vd.,2017).

Bu çalışmada; birinci faktörün Cronbach α değeri; 0.94, ikinci faktörün Cronbach α değeri; 0.94, ölçeğin genelinin Cronbach α değeri ise; 0.96 olarak saptanmıştır.

Şekil 1. Araştırmanın Modeli

3.5. Hipotezler

Bu araştırmada toplumsal cinsiyet algısı ile kadın şiddetine yönelik tutum düzeyi arasındaki ilişki değerlendirilmektedir. Ayrıca, toplumsal cinsiyet algısı ile kadın şiddetine yönelik tutum düzeyinin çeşitli demografik değişkenlere göre karşılaştırılmaktadır. Çalışma hipotezleri şunlardır:

- H₁: Toplumsal cinsiyet algısı katılımcı grubunun cinsiyetine göre anlamlı bir şekilde değişmektedir.
- H₂: Toplumsal cinsiyet algısı katılımcı grubunun yaş grubuna göre anlamlı fark göstermektedir.
- H₃: Toplumsal cinsiyet algısı katılımcı grubunun medeni durumuna göre anlamlı fark göstermektedir.
- H₄: Toplumsal cinsiyet algısı katılımcı grubunun eğitim düzeyine göre anlamlı fark göstermektedir.
- H₅: Toplumsal cinsiyet algısı katılımcı grubunun yaşamının büyük bölümünün geçirildiği yere göre anlamlı fark göstermektedir.
- H₆: Toplumsal cinsiyet algısı katılımcı grubunun ekonomik duruma göre anlamlı fark göstermektedir.
- H₇: Toplumsal cinsiyet algısı katılımcı grubunun çalışma durumuna göre anlamlı fark göstermektedir.
- H₈: Toplumsal cinsiyet algısı katılımcı grubunun aile tipine göre anlamlı fark göstermektedir.
- H₉: Kadına yönelik şiddet tutumu katılımcı grubunun cinsiyetine göre anlamlı fark göstermektedir.
- H₁₀: Kadına yönelik şiddet tutumu katılımcı grubunun yaş grubuna göre anlamlı fark göstermektedir.
- H₁₁: Kadına yönelik şiddet tutumu katılımcı grubunun medeni durumuna göre anlamlı fark göstermektedir.
- H₁₂: Kadına yönelik şiddet tutumu katılımcı grubunun eğitim düzeyine göre anlamlı fark göstermektedir.
- H₁₃: Kadına yönelik şiddet tutumu katılımcı grubunun yaşamının büyük bölümünün geçirildiği yere göre anlamlı fark göstermektedir.
- H₁₄: Kadına yönelik şiddet tutumu katılımcı grubunun ekonomik duruma göre anlamlı fark göstermektedir.
- H₁₅: Kadına yönelik şiddet tutumu katılımcı grubunun çalışma durumuna göre anlamlı fark göstermektedir.
- H₁₆: Kadına yönelik şiddet tutumu katılımcı grubunun aile tipine göre anlamlı fark göstermektedir.
- H₁₇: Toplumsal cinsiyet algısı ile kadına yönelik şiddet tutumu arasında anlamlı bir ilişki vardır.
- H₁₈: Toplumsal cinsiyet algısı, kadına yönelik şiddet tutumunu yordamaktadır.

3.6. Verilerin Analizi

Bu çalışmada elde edilen veriler SPSS-25 istatistik programı kullanılarak analiz edilmiştir. İlgili analizler yapılmadan önce verilerin dağılımı doğrulanmıştır. Normallik testleri Shapiro-Wilk ve Kolmogorov-Smirnov testleri kullanılarak yapılmıştır (Büyüköztürk, 2010). Ancak sosyal bilimlerde normallik testleri yaygın olarak çarpıklık ve basıklık değerleri incelenerek kontrol edilmektedir (Yalçıntaş, 2019). George ve Mallery'ye (2010) göre çarpıklık değerleri ± 2 , basıklık değerleri ise Blanca vd.'ye göre ± 7 'dir. (2013) normal dağılım varsayımını karşılamaktadır.

Tablo 1. Toplumsal Cinsiyet Algısı ve Kadına Yönelik Şiddet Tutumuna Ait Çarpıklık ve Basıklık Değerleri

Ölçek	Boyut	Çarpıklık		Basıklık	
		İst.	S.H.	İst.	S.H.
Toplumsal Cinsiyet Algısı	Toplam	-.94	.12	1.10	.23
Kadına Yönelik Şiddet Tutumu	Toplam	-1.05	.12	.97	.23
	Bedene Yönelik Tutumlar	-1.71	.12	3.36	.23
	Kimliğe Yönelik Tutumlar	-.78	.12	-.10	.23

Tablo 1'e göre; katılımcı bireylerin toplumsal cinsiyet algısı ile kadın şiddetine yönelik tutum düzeyinin çarpıklık değerleri ± 2 ; basıklık değerleri ise ± 7 üst sınırındadır. Dolayısıyla, araştırma verileri normal dağılım varsayımını karşılamaktadır. Verileri normal dağılım gösteren araştırmaların analizinde, parametrik yöntemler kullanılmaktadır (Kul, 2014). Bu sebeple araştırmaya bağımsız gruplar t testi, ANOVA analizi, pearson korelasyon analizi ve basit doğrusal regresyon analizi gibi parametrik testler ile devam edilmiştir.

4. BULGULAR

Bu araştırmada, katılımcıların demografik bilgilerine ait verilerin frekans ve yüzde değerleri hesap edilmiştir. Ayrıca, toplumsal cinsiyet algısı ile kadın şiddetine yönelik tutum düzeyinin demografik değişkenlere göre karşılaştırılması amacıyla 2 gruplu karşılaştırmalarda bağımsız grup t testi; ve 2'den fazla grubun karşılaştırılmasında ANOVA analizi. Ayrıca cinsiyet algısı ile kadına yönelik şiddete yönelik tutum arasındaki ilişki Pearson korelasyon analizi kullanılarak değerlendirilmiş; cinsiyet algısının kadına yönelik şiddete yönelik tutum üzerindeki etkisi basit doğrusal regresyon analizi kullanılarak değerlendirildi. Bu kapsamda elde edilen tüm bulgular bu bölümde tablolar halinde sunulmaktadır.

Tablo 2. Katılımcıların Demografik Bilgilerine Ait Frekans ve Yüzdelere

Değişken	Grup	f	%
Cinsiyet	Kadın	285	64.5
	Erkek	157	35.5
Yaş Grubu	18-30 yaş	180	40.7
	31-40 yaş	64	14.5
	41-50 yaş	108	24.4
	51-60 yaş	66	14.9
	61-70 yaş	24	5.4
Medeni Durum	Bekar	208	47.1
	Evli	234	52.9
Eğitim Düzeyi	İlk-ortaokul	15	3.4
	Lise	60	13.6
	Üniversite	318	71.9
	Lisansüstü	49	11.1
Yaşamın Büyük Bölümünün Geçirildiği Yer	Köy/Kasaba	56	12.7
	İlçe	94	21.3
	İl	292	66.1
Ekonomik Durum	Gelir giderden düşük	90	20.4
	Gelir gidere eşit	250	56.6

	Gelir giderden fazla	102	23.1
Çalışma Durumu	Çalışıyor	265	60.0
	Çalışmıyor	177	40.0
Aile Tipi	Çekirdek Aile	395	89.4
	Geniş Aile	47	10.6

Tablo 2'ye göre, araştırmaya katılanlar çoğunlukla kadınlardan (%64,5), 18-30 yaş grubunda (%40,7), evli (%52,9), üniversite mezunu (%71,9), çoğunlukla kentte yaşayan (%66,1), geliri giderine eşit olan (%56,6), aktif olarak çalışan (%60,0) ve çekirdek aile yapısına sahip (%89,4) kişilerden oluşmaktadır.

Tablo 3. Toplumsal Cinsiyet Algısı ve Kadına Yönelik Şiddet Tutumunun Cinsiyete Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bağımsız Gruplar t Testi

Boyut	Cinsiyet	n	$\bar{x}$	ss	sd	t	p
Toplumsal Cinsiyet Algısı (Toplam)	Kadın	285	104.29	12.71	440	11.76	.000
	Erkek	157	86.87	18.23			
Kadına Yönelik Şiddet Tutumu (Toplam)	Kadın	280	132.29	14.70	440	13.66	.000
	Erkek	156	108.65	21.25			
Bedene Yönelik Tutumlar	Kadın	283	75.60	6.60	440	9.96	.000
	Erkek	156	67.29	10.87			
Kimliğe Yönelik Tutumlar	Kadın	282	56.76	9.72	440	14.05	.000
	Erkek	156	41.37	12.96			

Tablo 3'te bağımsız gruplar için yapılan t-testi bulgularına göre katılımcı grupların puanları cinsiyete göre karşılaştırıldığında; Kadınlar, cinsiyet algısı ve kadına yönelik şiddete yönelik tutum ile bedene yönelik tutum ve kimliğe yönelik tutum boyutlarında erkeklerden anlamlı düzeyde daha yüksek puanlar elde etti ($p < .05$).

Tablo 4. Toplumsal Cinsiyet Algısı ve Kadına Yönelik Şiddet Tutumunun Yaş Grubuna Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Anova Analizi

Değişken	Yaş Grubu	n	$\bar{x}$	ss	F	p	Fark
Toplumsal Cinsiyet Algısı (Toplam)	18-30 yaş	180	103.16	13.78	8.45	.000	1>2,3,4
	31-40 yaş	64	94.69	20.21			
	41-50 yaş	108	96.89	16.08			
	51-60 yaş	66	90.91	19.86			
	61-70 yaş	24	94.54	16.35			
	Total	442	98.10	17.06			
Kadına Yönelik Şiddet Tutumu (Toplam)	18-30 yaş	176	130.48	16.45	11.69	.000	1>2,4,5
	31-40 yaş	64	121.19	21.83			
	41-50 yaş	106	123.32	18.68			
	51-60 yaş	66	113.18	25.93			
	61-70 yaş	24	113.67	21.12			
	Total	436	123.83	20.69			
Bedene Yönelik Tutumlar	18-30 yaş	178	75.56	6.70	14.46	.000	1,2,3>4
	31-40 yaş	64	72.20	8.93			
	41-50 yaş	107	72.83	8.16			
	51-60 yaş	66	66.92	13.08			1>5
	61-70 yaş	24	67.13	9.30			
	Total	439	72.64	9.26			

Kimliğe Yönelik Tutumlar	18-30 yaş	178	55.07	11.38	7.86	.000	1>2,4,5
	31-40 yaş	64	48.98	15.04			
	41-50 yaş	106	50.48	12.60			
	51-60 yaş	66	46.26	14.55			
	61-70 yaş	24	46.54	12.54			
	Total	438	51.28	13.22			

Tablo 4'teki ANOVA bulgularından hareketle, katılımcı grubunun puanları yaş grubuna göre karşılaştırıldığında; toplumsal cinsiyet algısı ile kadına yönelik şiddet tutumunda ve buna ait bedene yönelik tutumlar ile kimliğe yönelik tutumlar boyutlarında anlamlı farklar bulunmuştur ($p<.05$). Scheffe testi sonuçlarına göre, toplumsal cinsiyet algısında 18-30 yaş grubundaki katılımcıların puanı 31-40 yaş, 41-50 yaş ve 51-60 yaş grubundaki katılımcıların puanından anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Ayrıca, kadına yönelik şiddet tutumunda ve kimliğe yönelik tutumlar boyutunda 18-30 yaş grubundaki katılımcıların puanı 31-40 yaş, 51-60 yaş ve 61-70 yaş grubundaki katılımcıların puanından anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Bedene yönelik tutumlar boyutunda ise 18-30 yaş, 31-40 yaş ve 41-50 yaş grubundaki katılımcıların puanı 51-60 yaş grubundakiler puanından; 18-30 yaş grubundaki katılımcıların puanı 61-70 yaş grubundaki katılımcıların puanından anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur.

Tablo 5. Toplumsal Cinsiyet Algısı ve Kadına Yönelik Şiddet Tutumunun Medeni Duruma Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bağımsız Gruplar t Testi

Boyut	Medeni Durum	n	$\bar{x}$	ss	sd	t	p
Toplumsal Cinsiyet Algısı (Toplam)	Bekar	208	103.08	13.83	440	6.01	.000
	Evli	234	93.68	18.42			
Kadına Yönelik Şiddet Tutumu (Toplam)	Bekar	205	130.27	16.80	440	6.40	.000
	Evli	231	118.12	22.12			
Bedene Yönelik Tutumlar	Bekar	206	75.14	7.35	440	5.49	.000
	Evli	233	70.44	10.18			
Kimliğe Yönelik Tutumlar	Bekar	207	55.24	11.14	440	6.19	.000
	Evli	231	47.72	13.93			

Tablo 5'teki bağımsız gruplar t testi bulgularından hareketle, katılımcı grubunun puanları medeni duruma göre karşılaştırıldığında; toplumsal cinsiyet algısı ile kadına yönelik şiddet tutumunda ve buna ait bedene yönelik tutumlar ile kimliğe yönelik tutumlar boyutlarında bekarların puanı evlilerin puanından anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur ($p<.05$).

Tablo 6. Toplumsal Cinsiyet Algısı ve Kadına Yönelik Şiddet Tutumunun Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Anova Analizi

Değişken	Eğt. Durumu	n	$\bar{x}$	ss	F	p	Fark
Toplumsal Cinsiyet Algısı (Toplam)	İlk-ortaokul	15	69.67	26.54	18.31	.000	2,3,4>1
	Lise	60	94.17	15.23			
	Üniversite	318	100.06	15.43			
	Lisansüstü	49	98.92	17.72			
	Total	442	98.10	17.06			
Kadına Yönelik Şiddet Tutumu (Toplam)	İlk-ortaokul	15	87.60	34.75	21.26	.000	2,3,4>1
	Lise	60	118.00	20.63			
	Üniversite	313	126.35	18.41			
	Lisansüstü	48	126.06	17.56			
	Total	436	123.83	20.69			

Bedene Yönelik Tutumlar	İlk-ortaokul	15	54.40	19.49	26.13	.000	2,3,4>1
	Lise	60	70.48	9.64			
	Üniversite	315	73.68	7.62			
	Lisansüstü	49	74.20	7.60			
	Total	439	72.64	9.26			
Kimliğe Yönelik Tutumlar	İlk-ortaokul	15	33.20	16.76	13.38	.000	2,3,4>1
	Lise	60	47.52	12.78			
	Üniversite	315	52.77	12.44			3>2
	Lisansüstü	48	51.81	12.86			
	Total	438	51.28	13.22			

Tablo 6'daki ANOVA bulgularından hareketle, katılımcı grubunun puanları eğitim durumuna göre karşılaştırıldığında; toplumsal cinsiyet algısı ile kadına yönelik şiddet tutumunda ve buna ait bedene yönelik tutumlar ile kimliğe yönelik tutumlar boyutlarında anlamlı farklar bulunmuştur ($p<.05$). Scheffe testi sonuçlarına göre, toplumsal cinsiyet algısı ve bedene yönelik tutumlar boyutunda lise, üniversite ve lisansüstü mezunu katılımcıların puanı ilk-ortaokul mezunu katılımcıların puanından anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Ayrıca, kadına yönelik şiddet tutumu ve kimliğe yönelik tutumlar boyutunda lise, üniversite ve lisansüstü mezunu katılımcıların puanı ilk-ortaokul mezunu katılımcıların puanından; üniversite mezunu katılımcıların puanı lise mezunu katılımcıların puanından anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur.

Tablo 7. Toplumsal Cinsiyet Algısı ve Kadına Yönelik Şiddet Tutumunun Ekonomik Duruma Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Anova Analizi

Değişken	Ek. Durum	n	$\bar{x}$	ss	F	p	Fark
Toplumsal Cinsiyet Algısı (Toplam)	Gelir giderden düşük	90	96.90	17.47	1.03	.36	
	Gelir gidere eşit	250	99.12	16.85			
	Gelir giderden fazla	102	96.67	17.22			
	Total	442	98.10	17.06			
Kadına Yönelik Şiddet Tutumu (Toplam)	Gelir giderden düşük	87	121.60	22.88	1.21	.30	
	Gelir gidere eşit	248	125.15	20.22			
	Gelir giderden fazla	101	122.53	19.78			
	Total	436	123.83	20.69			
Bedene Yönelik Tutumlar	Gelir giderden düşük	88	71.75	10.05	.82	.44	
	Gelir gidere eşit	249	73.12	8.98			
	Gelir giderden fazla	102	72.26	9.25			
	Total	439	72.64	9.26			
Kimliğe Yönelik Tutumlar	Gelir giderden düşük	89	50.26	14.42	.92	.40	
	Gelir gidere eşit	248	52.02	12.74			
	Gelir giderden fazla	101	50.34	13.31			
	Total	438	51.28	13.22			

Tablo 7'deki ANOVA bulgularından hareketle, katılımcı grubunun puanları ekonomik duruma göre karşılaştırıldığında; toplumsal cinsiyet algısı ile kadına yönelik şiddet tutumunda ve buna ait bedene yönelik tutumlar ile kimliğe yönelik tutumlar boyutlarında anlamlı fark bulunamamıştır ($p>.05$).

Tablo 8. Toplumsal Cinsiyet Algısı ve Kadına Yönelik Şiddet Tutumunun Aile Tipine Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bağımsız Gruplar t Testi

Boyut	Aile Tipi	n	$\bar{x}$	ss	sd	t	p
Toplumsal Cinsiyet Algısı (Toplam)	Çekirdek Aile	395	98.91	15.85	440	2.91	.004
	Geniş Aile	47	91.32	24.23			
Kadına Yönelik Şiddet Tutumu (Toplam)	Çekirdek Aile	390	125.05	18.83	440	3.64	.000
	Geniş Aile	46	113.48	30.83			
Bedene Yönelik Tutumlar	Çekirdek Aile	392	73.28	8.08	440	4.20	.000
	Geniş Aile	47	67.38	15.14			
Kimliğe Yönelik Tutumlar	Çekirdek Aile	392	51.85	12.59	440	2.69	.01
	Geniş Aile	46	46.35	17.12			

Tablo 8'deki bağımsız gruplar t testi bulgularından hareketle, katılımcı grubunun puanları aile tipine göre karşılaştırıldığında; toplumsal cinsiyet algısı ile kadına yönelik şiddet tutumunda ve buna ait bedene yönelik tutumlar ile kimliğe yönelik tutumlar boyutlarında çekirdek aile tipine sahip katılımcıların puanı geniş aile tipine sahip katılımcıların puanından anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur ($p<.05$).

Tablo 9. Toplumsal Cinsiyet Algısı ile Kadına Yönelik Şiddet Tutumu Arasındaki İlişkiye İlişkin Pearson Korelasyon Analizi

		Toplumsal Cinsiyet Algısı (Toplam)	Kadına Yönelik Şiddet Tutumu (Toplam)	Bedene Yönelik Tutumlar	Kimliğe Yönelik Tutumlar
Toplumsal Cinsiyet Algısı (Toplam)	r	1			
	p				
	n	442			
Kadına Yönelik Şiddet Tutumu (Toplam)	r	.853**	1		
	p	.000			
	n	436	436		
Bedene Yönelik Tutumlar	r	.673**	.884**	1	
	p	.000	.000		
	n	439	436	439	
Kimliğe Yönelik Tutumlar	r	.863**	.945**	.681**	1
	p	.000	.000	.000	
	n	438	436	436	438

Tablo 9'deki pearson korelasyon analizi bulgularından hareketle, katılımcı grubunun puanları arasındaki ilişki değerlendirildiğinde; toplumsal cinsiyet algısı ile kadına yönelik şiddet tutumunda ve buna ait bedene yönelik tutumlar ile kimliğe yönelik tutumlar boyutları arasında pozitif yönde ve anlamlı düzeyde ilişki olduğu belirlenmiştir ($p<.05$).

Tablo 10. Toplumsal Cinsiyet Algısının Kadına Yönelik Şiddet Tutumu Üzerindeki Etkisine Ait Basit Doğrusal Regresyon Analizi

Bağımsız Değişken	B	S.H.	β	t	p
Sabit	22.76	3.10		7.55	.000
Toplumsal Cinsiyet Algısı	1.03	.03	.85	34.05	.000

R=.85; R²=.73; ΔR^2 =.73; $F_{(1,434)}=1159.62$; p =.000

Tablo 10'deki basit doğrusal regresyon analizinden hareketle, toplumsal cinsiyet algısının kadına yönelik şiddet tutumu üzerindeki etkisine yönelik kurulan modelin anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($p<.05$). Bu kapsamda, toplumsal cinsiyet algısı kadına yönelik şiddet tutumunu yordamaktadır. Ayrıca, toplumsal cinsiyet algısının kadına yönelik şiddet tutumu varyansının %73'ünü açıklamaktadır.

5. TARTIŞMA

Çalışmanın amacı; Burdur İlinde yaşamakta olan 18 -65 yaş aralığındaki bireylerin toplumsal cinsiyet algıları ve kadına yönelik şiddet tutum düzeylerinin bazı sosyo-demografik değişkenlere (Cinsiyet, yaş, medeni hal, eğitim düzeyi, yaşadığı yerleşim yeri, ekonomik durum, çalışma durumu, aile tipi) göre değişip değişmediğinin araştırılması, bu iki değişken arasındaki ilişkinin karmaşıklığını ve önemini ortaya koymaktır. Bu araştırma, bu değişkenler ile toplumsal cinsiyet şiddeti arasındaki ilişkinin karmaşıklığını ve önemini ortaya koymaktadır.

Analiz sonuçlarına göre, toplumsal cinsiyet algısı ve kadına yönelik şiddet tutumları cinsiyet, yaş, medeni hal, eğitim düzeyi ve aile tipi gibi değişkenlere göre anlamlı farklılıklar göstermektedir. Kadınlar, erkeklere kıyasla toplumsal cinsiyet algısı ve şiddet tutumlarında daha yüksek puanlar almıştır. Yaş grupları incelendiğinde, 18-30 yaş grubundaki katılımcıların toplumsal cinsiyet algısı ve şiddet tutum puanlarının diğer yaş gruplarından anlamlı derecede yüksek olduğu saptanmıştır. Bekar katılımcılar da evli katılımcılara göre daha yüksek puanlar elde etmiştir. Eğitim seviyesi arttıkça, toplumsal cinsiyet algısı ve şiddete yönelik tutumlar da olumlu yönde artış göstermektedir. Çekirdek aile yapısına sahip bireyler, geniş aile yapısına sahip olanlardan daha yüksek puanlar almıştır. İstatistiksel analiz, cinsiyet algısının kadına yönelik şiddete yönelik tutum üzerindeki etkisini değerlendirmek için kurulan modelin anlamlı olduğunu gösterdi ($p<.05$). Bu bulgu, cinsiyet algısının kadına yönelik şiddete yönelik tutumlarda önemli bir yordayıcı rol oynadığını ve bu tutumlardaki farklılığın %73'ünü açıkladığını göstermektedir. Bu sonuçlar daha önceki çalışmalarla tutarlıdır. Örneğin Sönmez (2021), daha eşitlikçi toplumsal cinsiyet algılarının toplumsal cinsiyet şiddetine yönelik daha az olumsuz tutumla ilişkili olduğunu bulmuştur. Selçuk (2021), toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumlar ile kadına yönelik şiddet vakaları arasında tanımlanabilir bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur.

Demir (2019), evli kadınların toplumsal cinsiyet eşitliği algısı arttıkça bedenlerine ve kimliklerine yönelik şiddete karşı dirençlerinin de arttığını tespit etmiştir. Ek olarak, evli erkekler arasında cinsiyet eşitliği algısının artması, bedenlerine ve kimliklerine yönelik şiddete karşı daha fazla muhalefetle ilişkili bulunmuştur. Bu çalışmada cinsiyet algısı ile kadına yönelik şiddete yönelik tutumlar arasında ve bedene ve kimliğe yönelik tutum boyutlarında pozitif bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgunun pratik önemi önemlidir. Toplumsal cinsiyet algısını geliştirmeye yönelik eğitim müdahalelerinin kadına yönelik şiddetin azaltılmasında oldukça etkili olabileceği öne sürülüyor. Eğitim politikaları cinsiyet eşitliğini erken yaşlardan itibaren teşvik etmeye odaklanmalı ve bu değerleri daha yüksek eğitim düzeylerinde güçlendirmeye devam etmelidir. Yetişkinlere yönelik toplumsal bilinçlendirme kampanyaları ve eğitim programları da bu sonuçlardan yararlanabilir. Sönmez (2021) de erkek öğrencilerin şiddet ve cinsiyet algılarının daha olumsuz olduğunu tespit ederek cinsiyet algısını geliştirmeye yönelik daha fazla çalışmaya ihtiyaç olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca bu çalışma, beden ve kimliğe yönelik tutumlar da dahil olmak üzere cinsiyet algısı ve kadına yönelik şiddete yönelik tutum boyutlarında kadınların puanlarının erkeklerden daha yüksek olduğunu ortaya çıkardı. Güzel (2020) ayrıca kadın katılımcıların cinsiyet algısı puanlarının erkek katılımcılara göre daha yüksek olduğunu tespit etmiştir.

Sonuç olarak bu çalışmada da önceki çalışmalarla tutarlı olarak cinsiyet algısı, kadına yönelik şiddet, bedene yönelik tutum ve kimliğe yönelik tutum boyutlarında kadınların puanlarının erkeklerden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bu sonuçlar, cinsiyet eşitliğini teşvik etmek ve kadına yönelik şiddeti azaltmak için eğitici ve farkındalık artırıcı müdahalelere olan ihtiyacı vurgulamaktadır.

Selçuk'un (2021) çalışmasında ise bekar katılımcıların cinsiyet tutumu, kadına yönelik şiddet, bedene yönelik tutum ve kimliğe yönelik tutum boyutlarındaki puanlarının evli katılımcılara göre daha

yüksek olduğu bulunmuştur. Benzer şekilde çalışmamızda da katılımcıların medeni durumuna ilişkin benzer sonuçlar elde edilmiş; Cinsiyet algısı, kadına yönelik şiddete yönelik tutum, beden ve kimliğe ilişkin tutumlar açısından bekarların puanlarının evlilere göre daha yüksek olduğu belirlendi.

Selçuk (2021) da eğitim düzeyi düşük katılımcıların cinsiyet algısı ve şiddete yönelik tutum puanlarının daha düşük olduğunu tespit etmiştir. Çalışmamızda ortaöğretim, üniversite ve lisansüstü eğitime sahip katılımcıların cinsiyet algısı ve şiddete yönelik tutum puanlarının ilk ve ortaöğretime sahip katılımcılara göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Güzel (2020) tarafından yapılan çalışmada katılımcıların eğitim düzeyleri ile cinsiyet algı düzeyleri arasında pozitif bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda katılımcıların eğitim düzeyi arttıkça cinsiyet algı düzeyleri de artmaktadır.

Güzel'in (2020) sosyal hizmet uzmanlarının cinsiyet algı düzeylerini araştırdığı çalışmasında 30 yaş altı katılımcıların 31 yaş ve üzeri katılımcılara göre daha yüksek düzeyde cinsiyet algısına sahip olduğu belirlenmiştir. 30 yaş altı katılımcıların cinsiyet algısının yüksek olmasının son yıllarda toplumsal cinsiyetle ilgili araştırma, yayın ve söylemlerin yaygınlaşmasından kaynaklanabileceği öne sürüldü. Çalışmamızda 18-30 yaş grubundaki katılımcıların puanının 31-40 yaş grubundaki, 41-50 yaş grubundaki ve 51-60 yaş grubundaki katılımcılardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca 18-30 yaş grubundaki katılımcıların kadına yönelik şiddete yönelik tutum ve kimliğe yönelik tutum puanlarının 31-40 yaş grubundaki, 51-60 yaş grubundaki ve 61-70 yaş grubundaki katılımcılardan daha yüksek olduğu görüldü. Bedene yönelik tutum boyutunda 18-30 yaş grubu, 31-40 yaş grubu ve 41-50 yaş grubundaki katılımcıların puanları 51-50 yaş grubundaki katılımcıların puanlarından daha yüksektir. 51 yaşındaki grup 60 yaşında; 18-30 yaş grubundaki katılımcıların puanının 61-70 yaş grubundaki katılımcıların puanından daha yüksek olduğu görüldü.

Katılımcıların gelir düzeyine göre değerlendirilecek olursa, Demir (2019) ve Selçuk (2021) tarafından yapılan çalışmalarda olduğu gibi bizim çalışmamızda da Bedene Yönelik Tutum Alt Ölçeği puanları arasında gelir düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p > 0,05$).

Demir (2019) tarafından yapılan çalışmanın bulgularında, Bedene Yönelik Tutum Alt Ölçeği puanlarının yüksek olması, aile tipinin bedene yönelik tutumların şekillenmesinde anlamlı bir rol oynamadığını tespit etmiştir. Bu çalışmada ise; cinsiyet algısı, kadına yönelik şiddete yönelik tutum, beden ve kimliğe yönelik tutumlar açısından çekirdek aile tipine sahip katılımcıların puanlarının geniş aile tipine sahip katılımcılara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Ancak kadın katılımcılar arasında çekirdek aileye mensup olmak, geniş aile geçmişine sahip olanlara kıyasla Kimliğe Yönelik Tutum alt ölçeğinde daha yüksek puanlarla ilişkilendirildi. Bu, aile yapısının kadınların kimliğe yönelik tutumlarını etkileyebileceğini ve çekirdek aile ortamlarının kişisel kimlik özellikleriyle daha güçlü özdeşleşmeyi teşvik edebileceğini göstermektedir. Erkek katılımcılarda bu örüntü görülmemekle birlikte, Aile tipine göre Kimliğe Yönelik Tutum alt ölçek puanlarında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p > 0,05$). Bu, aile tipinin, çalışma katılımcıları arasında kimliğe yönelik tutumlar üzerinde cinsiyete özgü potansiyel bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Türkiye’de kadına yönelik aile içi şiddet araştırması (2015)’e göre; kadınların yaklaşık olarak %30’u evli olunan kişi tarafından cinsel ilişkiye zorlanmanın suç olduğunu bilmemekte, %55’inden daha fazla kadın ise; evinin dışında çalışmak istediğinde, eşinden izin almak zorunda olmadığını bilmemektedir. Yürürlükteki kanunlar hakkındaki bilginin en fazla TV ya da radyodan edinilmektedir (Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, 2015). Bu nedenle; kadınların sahip oldukları hakları, hangi unsurların şiddet unsuru olduğu, şiddete maruz kalmaları halinde başvuru yapabilecekleri kurum ve kuruluşlar hakkında TV ve Radyoda kamu spotu yayınlanmasının, toplumsal farkındalığa ve kadına yönelik şiddetle mücadelede olumlu katkıda bulacağı düşünülmektedir.

Kadına yönelik şiddetin yol açtığı önemli bir sosyal sorun da şiddetin kuşaklararası aktarımı sonucunda bireylerin, yaşamlarındaki karşılaştıkları şiddeti normalleştirmeleri ve meşrulaştırmalarıdır (Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, 2015). Şiddetin meşrulaştırılmasını engellemek ve toplumda cinsiyete dayalı şiddeti azaltmak için, eşitlik temelli bir düşünce yapısı oluşturmak büyük bir öneme sahiptir. Bu, cinsiyete dayalı şiddeti eleştiren bir kültürün geliştirilmesini içerir. Eğitim, toplumsal cinsiyet eşitliğini teşvik eden bir yaklaşımın temelini atmada önemli bir rol oynar. Farkındalık kampanyaları ve yasa düzenlemeleri de şiddeti meşrulaştıran inançları sorgulayabilir ve değiştirebilir. Ayrıca, cinsiyet eşitliğini savunan aktivistler ve toplum liderleri, şiddeti engellemek ve mağdurlara destek olmak için aktif bir şekilde çalışabilirler. Bu nedenle, kadına yönelik şiddetin bir insan hakları ihlali olduğu ve hiçbir kimsenin şiddetle yaşamak zorunda olmadığı bilinci oluşturulması, bireylerin küçük yaştaki eğitimin konularından olmalıdır.

Kadına yönelik şiddeti etkileyen çeşitli faktörlerin yanında, şiddete zemin hazırlayan en temel etken, toplumsal cinsiyet eşitsizliği, toplumun ataerkil yapısından kaynaklı orantısız güç ilişkisidir. Ayrıca; şiddetin meşrulaştırılması da toplumda cinsiyete dayalı şiddeti sürdüren bir engeldir. Ancak eşitlikçi bir anlayışın ve toplumsal değişimin teşvik edilmesiyle, bu meşrulaştırma engeli aşılabılır ve şiddetle mücadele edilebilir. Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin azaltılması için eğitim, farkındalık kampanyaları, yasal düzenlemeler, toplumsal değişimler ve cinsiyet rolleriyle ilgili olumsuz stereotiplere karşı mücadele gibi çözüm önerileri sunulmaktadır (Bükecik ve Özkan, 2018).

Kadına yönelik şiddetin önlenmesi için öncelikle kadına uygulanan şiddetin sebeplerini açığa çıkarmak gerekir. Toplumsal cinsiyet algısı, kadına yönelik şiddetin önlenmesinde özellikle üzerinde durulması gereken önemli bir konudur. Şiddetin varlığının ve şiddetin sürmesinin sebeplerinin bilinmesi ve bunların ortadan kaldırılabilmesi için şiddet konusunda farkındalığın artırılması, çeşitli kurumların iş birliği yapması, halkın şiddet konusunda duyarlılığının oluşmasıyla sağlanabileceği düşünülmektedir. Şiddetin ne olduğunu tanımlayabilme, farkında olma, neden ve sonuçlarını bilme, şiddetin önlenmesine yönelik kalıcı tedbirlerin alınmasında önem arz etmektedir (Aydın ve Parlak, 2022). Bu bağlamda, kadına yönelik şiddetle mücadelede daha etkili stratejilerin geliştirilmesi için bu konuda yapılan araştırmaların dikkate alınması gerekmektedir.

Özetle bu çalışma, kadına yönelik şiddetle mücadelede toplumsal cinsiyet algısının kritik önemini vurgulamaktadır. Bu çalışma sonucunda elde edilen veriler, gençlerde toplumsal cinsiyet algısının öneminin farkına vararak, eşitlikçi tutumları güçlendiren ve şiddeti normalleştirmeyen eğitim stratejileri ve farkındalık kampanyaları tasarlama ihtiyacını vurgulayarak mevcut literatüre katkıda bulunmaktadır. Bu nedenle gençleri hedef alan müdahaleler, kadına yönelik şiddeti etkili bir şekilde azaltmak için toplumsal cinsiyet normlarının dönüştürülmesine ve genç kadınların güçlendirilmesine odaklanmalıdır.

Sonuçlar, toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin köklerine değinmek için eğitim, farkındalık yaratma ve mevzuatı içeren kapsamlı yaklaşımlara olan ihtiyacı desteklemektedir. Gelecekteki çalışmalar, farklı popülasyonlarda ve bağlamlarda kadına yönelik şiddeti etkili bir şekilde azaltmak için bu bulgulara dayanarak spesifik müdahalelerin geliştirilmesine ve değerlendirilmesine odaklanabilir. Toplumun temel direği olan aileyi ve onun vazgeçilmez varlığını korumak ve güçlendirmek için aile ortamlarında kadına yönelik şiddetin caydırılması zorunludur. Bu konuda yasa uygulayıcılarına ve sivil toplum kuruluşlarına bu konuda önemli görevler düşmektedir. Kadına yönelik şiddetin caydırılması, sadece yasal düzenlemelerle sınırlı kalmayıp küçük yaşta başlayan eğitimle desteklenmelidir. Ayrıca; algıyı geliştirmek ve toplumsal cinsiyet şiddetini azaltmak için yükseköğretim kurumlarında toplumsal cinsiyet eşitliği eğitim programlarının da uygulanması önerilmektedir.

Arısoy, A. (2025). Toplumsal Cinsiyet Algısı ile Kadına Yönelik Şiddet Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi: Kesitsel Bir Çalışma. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 27(49), 1003-1021.

Etik Beyan

“Bazı Değişkenler Açısından Toplumsal Cinsiyet Algısı ile Kadına Yönelik Şiddet Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi: Kesitsel Bir Çalışma” başlıklı çalışmanın yazılması ve yayınlanması süreçlerinde Araştırma ve Yayın Etiği kurallarına riayet edilmiş ve çalışma için elde edilen verilerde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır. Çalışma için etik kurul izni alınmıştır.

Katkı Oranı Beyanı

Çalışmadaki yazar, çalışmanın yazılmasından taslağın oluşturulmasına kadar tüm süreçlere katkı yapmış ve nihai halini okuyarak onaylamıştır.

Çatışma Beyanı

Yapılan bu çalışma gerek bireysel gerekse kurumsal/örgütsel herhangi bir çıkar çatışmasına yol açmamıştır.

KAYNAKÇA

- Abramsky, T., Watts, C. H., Garcia-Moreno, C., Devries, K., Kiss, L., Ellsberg, M. ve Heise, L. (2011). What factors are associated with recent intimate partner violence? Findings from the WHO multi-country study on women's health and domestic violence. *BMC Public Health*, 11(1), 1-17.
- Adams, A. E., Sullivan, C. M., Bybee, D. ve Greeson, M. R. (2008). Development of the scale of economic abuse. *Violence Against Women*, 14(5), 563-588. <https://doi.org/10.1177/1077801208315529>
- Altınova, H.H. ve Duyan, V. (2013). Toplumsal cinsiyet algısı ölçeğinin geçerlik güvenirlik çalışması. *Toplum ve Sosyal Hizmet*. 24(2), 9-22.
- Aydın, Ş. ve Parlak, A. G. (2022). Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Aile İçi Şiddet Farkındalığı ve Etkileyen Faktörler: Tanımlayıcı Kesitsel Araştırma. *Türkiye Klinikleri Journal of Nursing Sciences*, 14(2), 570-580.
- Blanca, M.J., Arnau, J., López-Montiel, D., Bono R., ve Bendayan R. (2013). Skewness and kurtosis in real data samples. *Methodology*, 9(2), 78–84.
- Burdur İli Nüfusu. (2023). <https://www.nufusu.com/il/burdur-nufusu> (20.08.2023).
- Butler, J. (1990). *Gender trouble: Feminism and the subversion of identity*. Routledge.
- Bükecik, E. ve Özkan, B. (2018). Kadına yönelik şiddet: Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin kadın sağlığına etkisi. *İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 3(2), 33-37.
- Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: İstatistik, araştırma deseni, SPSS uygulamaları ve yorum* (12. baskı). Pegem Akademi: Ankara.
- Connell, R. W. (2005). *Masculinities* (2. baskı). Berkeley: University of California Press.
- Connell, R. W. (2009). *Gender in world perspective*. Cambridge: Polity Press.
- Connell, R. W. (2012). Gender, health and theory: Conceptualizing the issue, in local and world perspective. *Social Science & Medicine*, 74(11), 1675-1683. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2011.06.006>

- Arısoy, A. (2025). Toplumsal Cinsiyet Algısı ile Kadına Yönelik Şiddet Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi: Kesitsel Bir Çalışma. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 27(49), 1003-1021.
- Demir, D. (2019). Kadına yönelik şiddet ve toplumsal cinsiyet: evli kadın ve erkeklerde algı, tutum ve yaşantıların incelenmesi (Yüksek lisans tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı, Çanakkale.
- Dworkin, S. L., Treves-Kagan, S. ve Lippman, S. A. (2013). Gender-transformative interventions to reduce HIV risks and violence with heterosexually-active men: A review of the global evidence. *AIDS and Behavior*, 17(9), 2845-2863. <https://doi.org/10.1007/s10461-013-0565-2>
- Eagly, A. H. (2009). The his and hers of prosocial behavior: An examination of the social psychology of gender. *American Psychologist*, 64(8), 644-658.
- Eagly, A. H. ve Karau, S. J. (2002). Role congruity theory of prejudice toward female leaders. *Psychological Review*, 109(3), 573-598.
- Eagly, A. H. ve Wood, W. (2012). Social role theory. In P. A. M. Van Lange, A. W. Kruglanski ve E. T. Higgins (Ed.), *Handbook of theories of social psychology* (ss. 458-476). Sage Publications. <https://doi.org/10.4135/9781446249222.n49>
- Flood, M. ve Pease, B. (2009). Factors influencing attitudes to violence against women. *Trauma, Violence, & Abuse*, 10(2), 125-142.
- Fulu, E., Warner, X. ve Hatcher, A. M. (2017). Why do some men use violence against women and how can we prevent it? Quantitative findings from the United Nations Multi-country Study on Men and Violence in Asia and the Pacific. Bangkok: UNDP, UNFPA, UN Women ve UNV.
- García-Moreno, C., Jansen, H. A. F. M., Ellsberg, M., Heise, L., and Watts, C. H. (2006). Prevalence of intimate partner violence: Findings from the WHO multi-country study on women's health and domestic violence. *The Lancet*, 368(9543), 1260-1269. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(06\)69523-8](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(06)69523-8)
- George, D. ve Mallery, M. (2010). *SPSS for Windows step by step: A simple guide and reference*. Boston: Pearson.
- Glick, P. ve Fiske, S. T. (1996). The ambivalent sexism inventory: Differentiating hostile and benevolent sexism. *Journal of Personality and Social Psychology*, 70(3), 491-512. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.70.3.491>
- Güzel, B. (2020). Türkiye'deki sosyal hizmet uzmanlarının toplumsal cinsiyet algısının belirlenmesi. *Tıbbi Sosyal Hizmet Dergisi*, (16), 82-100.
- Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü. (2015). Türkiye'de kadına yönelik aile içi şiddet araştırması. Ankara: Elma Teknik Basım.
- Heise, L. (1998). Violence against women: An integrated, ecological framework. *Violence Against Women*, 4(3), 262-290. <https://doi.org/10.1177/1077801298004003002>
- Jewkes, R., Flood, M. ve Lang, J. (2015). From work with men and boys to changes of social norms and reduction of inequities in gender relations: A conceptual shift in prevention of violence against women and girls. *The Lancet*, 385(9977), 1580-1589.
- Kanbay, Y., Aslan, Ö., Işık, E. ve Tektaş, P. (2017). İSKEBE Kadına Yönelik Şiddet Tutum Ölçeği (İSKEBE Tutum Ölçeği) geliştirme çalışması. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 18(5), 453-459.
- Kul, S. (2014). Uygun istatistiksel test seçim kılavuzu/Guideline for suitable statistical test selection. *Plevra Bülteni*, 8(2), 26-29.

- Arısoy, A. (2025). Toplumsal Cinsiyet Algısı ile Kadına Yönelik Şiddet Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi: Kesitsel Bir Çalışma. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 27(49), 1003-1021.
- Ridgeway, C. L. (2001). Gender, status, and leadership. *Journal of Social Issues*, 57(4), 637-655.
- Ridgeway, C. L. (2011). *Framed by gender: How gender inequality persists in the modern world*. New York: Oxford University Press.
- Risman, B. J. (2004). Gender as a social structure: Theory wrestling with activism. *Gender & Society*, 18(4), 429-450.
- Selçuk, S. (2021). Kadınların toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları açısından bağlanma stili, kadına yönelik şiddet tutumu ve benlik saygısının incelenmesi (Yüksek lisans tezi). Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı, İstanbul.
- Sönmez, D. Z. (2021). Öğrencilerin toplumsal cinsiyet algısı ve kadına yönelik şiddete ilişkin görüşlerinin belirlenmesi (Çankırı Karatekin Üniversitesi Eldivan Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu örneği). *Avrasya Sağlık Bilimleri Dergisi*, 4(3), 179-189.
- Uçtu, K. A. ve Karahan, N. (2016). Sağlık yüksekokulu öğrencilerinin cinsiyet rolleri, toplumsal cinsiyet algısı ve şiddet eğilimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(8), 286-291.
- United Nations [UN]. (2006). *In-depth study on all forms of violence against women: Report of the Secretary-General* (No. A/61/122/Add.1). United Nations.
- United Nations [UN]. (2023). <https://www.ohchr.org/en/women/gender-based-violence-against-women-and-girls#:~:text=In%201992%2C%20the%20CEDAW%20Committee,or%20that%20affects%20women%20disproportionately> (08.09.2023).
- Vatandaş, C. (2007). Toplumsal cinsiyet ve cinsiyet rollerinin algılanışı. *Istanbul Journal of Sociological Studies*, (35), 29-56.
- World Health Organization [WHO]. (2013). *Global and regional estimates of violence against women: Prevalence and health effects of intimate partner violence and non-partner sexual violence* (No. WHO/RHR/12.36). World Health Organization.
- World Health Organization [WHO]. (2021). <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/violence-against-women> (08.09.2023).
- Yalçıntaş, M. (2019). Fen bilimleri öğretiminde kuantum öğrenme modeli kullanmanın ilkökul dördüncü sınıf öğrencilerinin akademik merak, kaygı, özyeterlik ve başarı düzeylerine etkisi (Yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Yüksek Seçim Kurulu [YSK]. (2023). <https://www.ysk.gov.tr/doc/dosyalar/docs/14Mayis2023CBSecimIstatistik.pdf> (20.08.2023).

Extended Abstract

Determining The Relationship Between Gender Perception and Violence Against Women With Respect To Some Variables: A Sectional Study

Purpose:

The purpose of this study is to examine whether the gender perceptions and violence against women attitude levels of individuals aged 18-65 living in Burdur province differ according to some socio-demographic variables (gender, age, marital status, education level, place of residence, economic status, employment status, family type). In addition, the complexity and importance of the relationship between gender perception and violence against women attitudes were investigated.

Method:

The data of a total of 442 participants, 285 female (64.5%) and 157 male (35.5%) living in Burdur province, were evaluated within the scope of the research. This study, which adopted a quantitative approach, is based on a cross-sectional design and relational screening model. The socio-demographic data of the participants were collected with the ISKEBE Attitude Scale and Gender Perception Scale. In the analysis of the data, frequency, percentage distributions, independent group t-test, ANOVA, Pearson correlation and simple linear regression analyses were applied using the SPSS-25 program.

Findings:

The participants in the study were mostly women (64.5%), aged 18-30 (40.7%), married (52.9%), university graduates (71.9%), mostly living in the city (66.1%), income equal to expenses (56.6%), actively working (60.0%) and having a nuclear family structure (89.4%).

According to the analysis results, gender perception and attitudes towards violence against women show significant differences according to variables such as gender, age, marital status, education level and family type. Women received higher scores in gender perception and attitudes towards violence compared to men. When age groups were examined, it was determined that the gender perception and attitudes towards violence scores of participants in the 18-30 age group were significantly higher than other age groups. Single participants also received higher scores than married participants. As the level of education increases, gender perception and attitudes towards violence also increase positively. Individuals with a nuclear family structure received higher scores than those with an extended family structure. Statistical analysis showed that the model established to evaluate the effect of gender perception on attitudes towards violence against women was significant ($p<.05$). This finding shows that gender perception plays a significant predictive role in attitudes towards violence against women and explains 73% of the difference in these attitudes.

Conclusion:

The findings of the study reveal that gender perception has a significant effect on attitudes towards violence against women and that this effect varies with demographic variables. It was observed that especially young individuals exhibit more conscious attitudes towards gender perceptions and violence against women. These results can contribute to the development of policies that promote gender equality and strategies to prevent violence against women. The study provides important data to understand the effect of gender perception on attitudes towards violence and to increase the effectiveness of policies in this area.

In summary, this study highlights that gender perception is critically increasing in a strong struggle against women. The data obtained from this study contribute to the existing literature by emphasizing the reduction of gender perception among young people, simplification of education, and designing simple campaigns that reinforce and do not normalize liberal attitudes. Therefore, interventions targeting young people should focus on transforming gender norms and liberating young women in order to effectively reduce the treatment of women.

The results support the need for comprehensive approaches that include education, awareness-raising, and legislation to address the roots of gender-based violence. Future studies can focus on developing and evaluating specific interventions based on these findings to effectively reduce violence against women across different populations and contexts. In order to protect and strengthen the family, which is the pillar of society, and its indispensable asset, it is imperative to deter violence against women in family settings. Law enforcement and civil society organizations have important responsibilities in this regard. Deterring violence against women should not be limited to legal regulations alone, but should be supported by education starting at an early age. In addition, it is recommended that gender equality education programs be implemented in higher education institutions to improve perception and reduce gender violence.
